

Список використаних джерел

1. Асаева И. Н. Основные проблемы и направления развития профессиональной компетентности воспитателей дошкольных учреждений // Современные проблемы науки и образования. – 2008. – № 4 – С. 36–41.
2. Беленька Г. В. Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання. Монографія/Г.В. Беленька. – К.: Світлич, 2006. – 304с.
3. Брюханова Н. Підходи до розуміння компетентності та компетенції в освіті / Н.Брюханова // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2007. – № 4. – С. 40–49.
4. Державна національна програма «Освіта» «Україна ХХІ століття». – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.
5. Игнатъева Е. О менеджменте знаний и неявном знании в образовании / Е.О Игнатъева // Высшее образование в России. – 2006. – № 12
6. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. І. Поніманська. – К. : Академвидав, 2006. – 456 с.

В статті отражені теоретичні основи професійної компетентності майбутнього спеціаліста дошкільного образования, уточнено поняття «компетентність», определено компоненти професійної педагогічної компетентності, среди которых – система психологічних, дидактичних і професійних знань, умінь, професійні здібності і професійно значимі якості особистості. Проанализовано умови успішного формування професійної компетентності: формування світогляду і спрямованості особистості, на основі яких відбувається засвоєння знань і умінь; розвиток професійних здібностей і професійно значимих якостей особистості в контексті набуття педагогічного досвіду.

Ключеві слова: професійна компетентність, спеціаліст, дошкільне образование, професійна підготовка.

The graduates of teacher training educational institutions in professional activities have to combine integrated teacher quality who transmits knowledge to the pupils, creates human qualities, develop special skills, the need for project activities. The solution of the problem of readiness of future teachers of pre-school educational institutions for professional work depends largely on the formation of their skills to design various forms, methods and techniques of educational work that ensures the ability to carry out the professional and pedagogical tasks successfully, to implement project activities. The aim of this article is to conduct an analysis of essence, structure and functions of the concept of "design of the educational activities of pre-school establishments", the definition of criteria of readiness of future specialists of preschool education to the implementation of project activities in the educational process of pre-school educational establishment. Today, the project activities for educator of preschool children, as a major component of its professional activity, characterized by a high level of creativity, which is manifested in the peculiarities of modelling solutions to a variety of pedagogical tasks. The analysis of psychological and pedagogical sources, allowed to reveal the essence, structure and functions of the design of educational activities in pre-school institutions. Thus, in terms of content, the design of educational activities – an educator activity, aimed at solving problem tasks of a professional nature, is to create innovative models of pedagogical activity, oriented to mass use. The design of educational activities in structural-functional terms is the unity of structural components The design of educational activities in structural and functional terms represents the unity of structural components (diagnosis, goal-setting, forecasting, modeling, planning, design, implementation of project activities, correction, evaluation, examination, reflection, testing and dissemination of results) and corresponding features (determination of the level of actual development of the pupil and the establishment of a zone of proximal development, the formulation of strategic, tactical and operational educational problems, the prediction of outcomes of educational teacher efforts and playback kinds of educational activities, theoretical foundation of future educational activities, a precise calculation of space and time, operational instrumental development of educational affairs and system of assessment and analysis process and results, implementation of content design in the educational process of pre-school institution; assessment of the results of the design plan and assessment of quality of the product; the invention of a new project plan that relied least on past) that consistently changing each other. The design of educational activities based on the following principles: the principle of personal priorities of pupils; the principle of educational cooperation; the principle of flexibility; correspondence principle.

Key words: competence, professional competence, processes of the formation of future specialists.

УДК 378.001.76 (477)

*Ленд'єл-Сяркевич Антоніна Антонівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет*

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗОВАНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ**

У статті розглядається проблема професійної освіти студентів педагогічних університетів. Підкреслюється, що важливим завданням педагогічної науки є розробка системи модернізації університетської освіти. Основою і головним стимулом цього процесу є глобалізація - нова світова тенденція, за допомогою якої спосіб життя, поширення товарів споживання і ідей стають стандартизованими в усьому світі.

Ключові слова: глобалізація, глобалізаційний концепт, освітні інновації, освітні стандарти, європейський освітній простір.

Небачене прискорення науково-технічного прогресу, відкриваючи нові перспективи пізнання і перетворення природи й суспільства, виявляє нові тенденції розвитку сучасного світу, що починають все більш помітно проявлятися у житті людини та свідчать про перехід до принципово нової ери її існування. Сучасний світ характеризується нестабільністю, неоднозначністю, різноманітністю, розпадом звичних стереотипів, стрімкою зміною видів і форм діяльності. Нова світова спільнота формується в складних, суперечливих і часом конфліктних процесах глобалізації.

В цьому контексті варто зазначити, що лише у плеканні атмосфери потягу до Краси та Добра можна виховувати людину, яка володітиме почуттям власної гідності, соціальної відповідальності, цінуватиме духовні та матеріальні надбання, шануватиме індивідуальність кожної особистості, чутливою до навколишнього світу і буде здатною творчо збагачувати його, особливо в кризові й трансформаційні періоди суспільного розвитку, коли закономірно загострюється потреба в пізнанні відповідних механізмів і принципів соціального буття. На думку В. Андрущенко, «формування духовного світу людини, закономірності гармонізації життя, забезпечення природного входження до соціального середовища складають нині особливо важливий предмет наукових пошуків» [1]. Виховання молодих людей, здатних ефективно працювати і навчатися упродовж усього життя, оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, розвивати і зміцнювати суверенну, незалежну, демократичну, соціальну та правову державу як невід'ємну складову європейської та світової спільноти – важливе завдання педагогічних ВНЗ.

Постановка проблеми. Інтеграція вищої освіти України у світовий освітній простір має базуватися на засадах пріоритету національних інтересів, збереження та розвитку інтелектуального потенціалу нації, миротворчої спрямованості міжнародного співробітництва, системного і взаємовигідного характеру співробітництва, толерантності в оцінюванні здобутків освітніх систем зарубіжних країн та адаптації цих здобутків до потреб національної системи освіти. Реалізація цих засад передбачає розроблення та реалізацію державної програми підготовки і закріплення кваліфікованих кадрів для розширення міжнародного співробітництва у галузі освіти, організацію їхнього навчання та підвищення кваліфікації; виконання цільових інноваційних програм, спрямованих на розширення участі України у співробітництві на міжнародному ринку освітніх послуг; фінансову та консультативну підтримку.

В цих умовах існує реальна можливість формувати професійну культуру майбутнього вчителя як культуру взаєморозуміння і толерантності. В. Андрущенко зазначає: «Цей контекст надає нових сенсів освіті і вихованню, в яких рішучого значення набуває інтелектуальний потенціал, творче начало людини, її комунікативна компетентність та стійка етична спрямованість на досягнення взаєморозуміння, єдності, миру. Тому освіта, як соціальний інститут і засіб соціалізації людини, потребує орієнтації на нові стратегії, на нові методології мислення і пізнання, зумовлені фактом існування відкритого нелінійного світу, що швидко змінюється, і

необхідністю відповідного навчання та виховання» [1, с. 21-22].

Добре освічена людина формує здорове соціальне середовище, легше адаптується до змін у суспільстві. Високі показники ефективності інвестицій в освіту підтверджують необхідність їх подальшого збільшення. Так, у країнах – членах Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) простежується зростання обсягів витрат на освіту (і не лише державних). Освітній потенціал особистості стає основою тих змін, які відбуваються у виробництві. З підвищенням освітнього рівня населення збільшується продуктивність праці, вивільняються працівники зі сфери матеріального виробництва і зростає частка тих, хто займається продукуванням знань. До останніх належать не лише освітяни, а й працівники культури, професіонали в галузі менеджменту, маркетингу тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Знання, кваліфікація, інтелект набувають дедалі більшої цінності. Сьогодні в першу чергу знання, а не інші чинники (земля, капітал) змінюють обличчя сучасної економіки прискореними темпами. Останнім часом з'явилося таке поняття, як «економіка знань». В структурі послуг у світі дві третини становлять інтелектуальні послуги, пов'язані з поширенням і використанням інформації. Більше половини ВВП країн – членів ОЕСР створюється у сфері освіти і комунікацій [3].

У розвинених країнах держава керується принципом: чим краща освітня підготовка робочої сили, тим вища її роль у виробництві, тим менше соціальних проблем, пов'язаних із зайнятістю, бідністю, злочинністю тощо. Особливо ефективним заходом освіта виступає при структурному безробітті, що супроводжує будь-які суттєві техніко-економічні зміни, оскільки вона підвищує мобільність особистості, створює основу для швидкого освоєння нової спеціальності.

Важливе значення має і професійна підготовка на підприємствах, надбання виробничого досвіду. Це особливо важливо при пошуках першої роботи, для запобігання безробіттю серед молоді. Брак досвіду роботи значно зменшує конкурентоспроможність потенційного працівника, інколи стає дуже відчутною перепоною при працевлаштуванні.

Освіта позитивно впливає на ринок праці ще і в тому аспекті, що вона акумулює потенційно незайняту молодь. Уряди багатьох країн свідомо проводять політику, спрямовану на продовження тривалості навчання. Так, наприклад, у Швеції 72% молоді продовжують навчатися і після досягнення 16 років, що не лише сприяє якісному зростанню освітнього потенціалу людини, тобто стає одним із способів страхування від майбутнього безробіття, а й безпосередньо зменшує пропозицію на молодіжному ринку праці [3, с.171].

Економічну сутність освітнього потенціалу особистості можна розглянути в роботах таких учених як А. Анчишкін, В. Жамін, С. Костянян, В. Марценкевич, В. Розов, І. Соболева. На думку В.Беха, «освітній потенціал - показник, який відображає обсяг освіти, нагромаджений усіма зайнятими в народному господарстві, фонд освіти. Причому освітній потенціал може бути представленим у фізичному вираженні як

тривалість загальної та професійної освіти (кількість людино-років освіти всіх видів), а також вартісному – як сума народногосподарських витрат на підготовку наявної робочої сили» [3].

Розгляд освітнього потенціалу в аспекті людського капіталу дає змогу обґрунтувати економічну ефективність вкладань в освіту. За розрахунками фахівців, кожен долар, спрямований в освіту, приносить шість доларів прибутку. Рівень розвитку освітнього потенціалу суспільства – запорука економічного та соціального добробуту кожного громадянина та держави в цілому. Це підтверджується тим, що заробітна плата як ціна робочої сили безпосередньо залежить від освітньо-професійного рівня робітника та місця його у виробничому процесі. З даного приводу В.Бех зазначає, що в сучасних умовах володарі кваліфікацій та знань дістають з цієї власності немалі доходи; ціна робочої сили коливається в широкому діапазоні – від вартості мінімального набору необхідних споживчих благ до рівня доходів монопольної ренти [3].

Визначним поняттям, що характеризує процеси світового розвитку на початку третього тисячоліття є глобалізація, яка за своєю сутністю представляє процес створення транснаціональних соціальних зв'язків та просторів.

Метою нашого наукового пошуку є розгляд магістральних процесів глобалізації й окремих наукових підходів, предметом дослідження яких виступають названі процеси в освітній політиці України, а також визначення головних напрямів уніфікаційного впливу глобалізації на освітні структури та відносини в сучасному глобалізованому світі.

Перед тим, як приступити до змістового обговорення зазначених питань, зауважимо, що реалії політичної глобалізації ставлять перед сучасністю безліч різноманітних проблем, які інтенсивно опрацьовуються такими авторами, як В.Андрущенко [1], В.Бех [2], У.Бек [3], І.Валлерстайн [4], Г.Кіссінджер [5], Т.Лоуї [6], Э.Тоффлер [8] та ін., проте систематизація підходів до дослідження глобалізації в освітній політиці є наразі не досить конкретною.

Ключовою темою політичного дискурсу з проблем глобалізації є зміна традиційної ролі держави як основної форми політичної організації суспільства і, відповідно, ті наслідки цього процесу, які вже можна спостерігати сьогодні та на які слід очікувати завтра. «Глобалізація економічного життя призводить до ослаблення держави і розмиванню її меж, – розділяючи поширену думку, відзначає Т.Лоуї. – Але ослаблення держави не рівнозначне її зникненню. Мало того, цей процес ще нагальніше потребує ретельного вивчення (і відтворення), оскільки слабка і нестабільна держава несе в собі куди більшу загрозу свободі, ніж стабільна і сильна» [6]. Саме в цьому й полягає одна з основних дилем глобалізації, що розглядатиметься нами нижче.

Навколо освіти, особливо вищої, групується багато ключових питань глобалізації: стратегія інтернаціоналізації; транснаціональна освіта, забезпечення міжнародної якості; підприємницькі підходи до функціонування освіти; регіональне та міжрегіональне співробітництво; інформаційна і комунікаційна технології та віртуальні навчальні заклади; поява нових освітніх посередників – провайдерів освіти;

проблеми рівноправності та доступності освіти тощо.

Проблема відносин університету, громадянського суспільства і держави, а також місця університетів в навчальній мережі Європи та світу розташована в декількох площинах. Як свідчить практика багатьох країн, необхідною умовою підвищення якості вищої освіти є посилення відповідальності вищих навчальних закладів за результати своєї діяльності, розширення та поглиблення університетської автономії. Експеримент з упровадження в нашій країні нової моделі функціонування вищих навчальних закладів в умовах реальної автономії відкриває можливості для її реалізації в масштабах всієї системи.

До основних передумов і рушійних сил процесу глобалізації можна віднести активну діяльність МНК, поширення в планетарному масштабі інформаційних і телекомунікаційних мереж, транснаціоналізацію злочинності, збільшення кількості та інтенсивності міграційних потоків тощо.

Розглянемо деякі з завданих державі викликів більш докладно. «У епоху глобалізації найбільше значимими гравцями стають мультинаціональні корпорації (МНК), – заявляє про свою позицію вже згадуваний американський дослідник Т.Лоуї. – З правової точки зору МНК мало чим відрізняються від звичайних корпорацій ... Проте щодо ринкової потужності МНК ближчі до держави, ніж до традиційних корпорацій ... МНК можна брати, принаймні в аналітичних цілях, як державу в державі» [6]. Більш поширеним найменуванням цих структур сьогодні є ТНК – транснаціональні корпорації. Транснаціональні корпорації, що спочатку виникали як відповідь на виклики економічного середовища задля оптимізації господарської діяльності, сьогодні стають впливовими суб'єктами і політичного життя, упевнено втручаючись в будівництво нової політичної системи світу, що глобалізується. Їхня активність і зацікавленість у збереженні економічної стабільності та стимулюванні росту обумовлює і їхню серйозну зацікавленість у політичній стабільності як усередині окремих держав, де здійснюється їхня діяльність, так і на більшій частині земної кулі в цілому.

Так, Т. Лоуї, розглядаючи відомий безпрецедентний крок групи комерційних структур щодо порятунку «однієї зі значних фінансових компаній, банкрутство якої могло знецінити фінансові контракти на суму більше ніж в трильйон доларів», і роблячи спробу узагальнення, говорить із цього приводу, що «публічно-правові і приватно-правові організації здійснюють усі ті види безпосередніх і зовнішніх стосовно ринку дій з його «експлуатаційно-технічного обслуговування ...» Процес прийняття такими організаціями рішень має політичний, а не раціонально-економічний (як вимагає теорія) характер. Раніше ж ці функції були обов'язком і прерогативою держави як інституту влади» [6].

Але не цей вимір позначеної тенденції є ключовим для основного учасника в політичній долі держави. Такі явища, скоріше, мають позитивний ефект і можуть розглядатися як форма можливої взаємодії бізнесу, держави і міжнародних організацій для реалізації загальних інтересів у глобальному масштабі. В умовах поширення такої практики держави одержали б можливість використовувати звільнені матеріальні й

адміністративні ресурси для вирішення інших життєво важливих завдань.

Головною, а отже і найбільш суперечливою, є проблема фактичної втрати державою частини суверенітету унаслідок діяльності ТНК та інших міжнародних структур на державному і глобальному рівнях. Вище вже говорилося про економічні форми активності ТНК. Розглянемо деякі політичні наслідки і перспективи такої активності, а також торкнемося такого важливого питання, як роль і значення міжнародних структур у процесі глобалізації.

Спроможність потужних суб'єктів господарювання до переміщень величезних грошових масивів з країни в країну, їхня активна участь в діяльності фондових ринків як глобального, так і внутрішньодержавного масштабів не можуть не мати серйозних політичних наслідків. Фінансова і реальна інвестиційна діяльність різноманітних учасників ринку, у тому числі й ТНК, що стимулює економічний ріст або створює видимість такого росту в окремих державах або їхніх окремих регіонах, ставить добробут галузей поширення їхньої активності у певну залежність від власних дій.

Сьогодні, у деяких випадках, держави вже не в силах самостійно підтримувати, наприклад, оптимальний курс національної валюти, життєздатність окремих галузей економіки тощо в умовах, що динамічно змінюються, і внаслідок діяльності суб'єктів глобального бізнесу – в тому числі росту внутрішньої і зовнішньої кон'юнктури.

У неспроможності держави як інституту влади в сучасних умовах самостійно і повною мірою вирішувати окремі фінансові і господарсько-економічні проблеми, що неминуче впливає на соціальну, політичну, освітню обстановку в певному соціумі, і полягає сутність проблеми обмеження суверенітету держави. Наголосимо, що наслідком розглянутих процесів є не формальне, а фактичне обмеження суверенітету держави.

Очевидно, що наслідком інтеграції національних економік у глобальну будуть ризики криз, закономірні для будь-якої економіки. А кризи економічні, як відомо, викликають соціальні та політичні потрясіння.

Однією з реалій глобалізації і важливого інституту глобального світу, як уже відзначалося, є також різноманітного роду міжнародні організації міжурядового і неурядового характеру – всесвітні та регіональні. Серед найбільш вагомих міжурядових організацій, насамперед варто назвати Організацію Об'єднаних Націй і її спеціалізовані заклади, такі, як, наприклад, Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР), Міжнародна організація праці, Організація Об'єднаних Націй із питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Міжнародний валютний фонд (МВФ), Всесвітня торгова організація (ВТО) тощо. Створені з ініціативи міжнародного співтовариства або окремих його представників, що робить їх легітимними структурами, вони покликані вирішувати політичні, економічні, екологічні, освітні, культурні питання як глобального, так і регіонального масштабів.

Держави, вступаючи в ті або інші міжнародні організації та делегуючи при цьому відповідні повноваження для вирішення конкретних завдань, йдуть, таким чином, на "добровільне" обмеження суверенітету з питань, що відносяться до компетенції організацій,

членами яких вони стають. Цей організаційно-інституціональний рівень, який часто називають наднаціональним, обумовлює, наскільки можливі таке визначення і процеси глобалізації. Виправдано припустити, що, власне, із моменту виникнення перших організацій глобального, наднаціонального рівня можна вести мову і про передумови формалізованого процесу «глобалізації зверху».

Основою й одним із напрямів діяльності міжнародних організацій є створення норм міжнародного права, яке, поряд з іншими силами, виступає потужним джерелом глобалізації. Чинячи певний вплив на національне право держав, воно вводить єдині принципи і стандарти регулювання суспільних відносин у різноманітних за своїм культурно-історичним розвитком спільнотах. Тут варто звернути особливу увагу на те, що міжнародне право є результатом діалогу, формалізованим результатом вирішення питань з урахуванням загального інтересу зацікавлених сторін. Вказана обставина говорить не лише на користь його формальної, але і фактичної легітимності.

Якщо навчальний процес можна розглядати як процес суб'єкт-суб'єктного і суб'єкт-об'єктного інформаційного обміну, то навчальне середовище можна розглядати як інформаційне середовище, а джерела інформації – як складові інформаційного середовища. Сьогодні основними складовими, які разом з іншими формують інформаційне середовище навчального закладу, залишаються слово вчителя і підручник. Віддаючи належне всім іншим джерелам навчальної інформації, які характерні для періоду модернізації системи освіти, однією з ознак є можливість відбору та використання в навчальному процесі кожної окремої установи альтернативних підручників.

Особливу роль у глобалізаційному процесі відіграють і неурядові міжнародні організації, які, набуваючи форм самоорганізації громадян, разом з величезною кількістю різноманітних організацій національного і локального рівнів, поширених практично у всіх державах світу, виступають провідниками «глобалізації знизу»[9].

Результати дослідження. Співучасть системи національної освіти в соціальному розвитку вимірюється можливістю формувати творчу особистість. Можливість існування і росту суспільної ініціативи пов'язана багато в чому із поширенням засобів зв'язку і передачі інформації. Значну, якщо не основну, роль тут грає мережа Інтернет, завдяки якій межі простору і часу перестали бути перешкодою в спілкуванні і налагоджуванні взаємин різноманітного характеру і масштабу. Коли до цього додати неперервне зростання мобільності населення, – дійсно маємо стійку тенденцію до втрати колишнього значення державних кордонів.

Незважаючи на всі складнощі, вирішення поставлених проблем можливе при русі вперед. У свою чергу, позитивне розв'язання завдань і є поступом цивілізованого суспільства, що передбачає високий науковий і науково-технологічний потенціал України – наявність визнаних у світі власних наукових шкіл та унікальних технологій з розробки нових матеріалів, біотехнологій, радіоелектроніки, фізики низьких температур, ядерної фізики, електрозварювання, технологій у галузі інформатики, телекомунікацій та зв'язку,

здатних забезпечити розвиток високотехнологічного виробництва на рівні найвищих світових стандартів. Ще одна складова цього потенціалу – наукомістке високотехнологічне виробництво, наприклад, літакобудування. Те ж саме можна сказати і про ракетно-космічну галузь, яка також зберігає всесвітнє визнання.

Істотними рисами сучасного етапу розвитку освіти мають стати: фундаменталізація освіти, що значно підвищить її якість, сприятиме інтеграції освіти і науки; випереджувальний характер освіти щодо вимог розвитку суспільства, спрямованість усієї системи освіти на забезпечення розв'язання ключових проблем постіндустріальної цивілізації; більша доступність отримання освіти населенням за рахунок широкого використання сучасних інформаційно-освітніх технологій, дистанційних форм навчання, самоосвіти на основі впровадження в освіту перспективних інформаційно-комунікаційних технологій.

Усі розглянуті тенденції і явища демонструють зміну політичної системи світу, формування її нової парадигми. Характерною рисою означеного сценарію виступатимуть процеси уніфікації, інтеграції світу. Але глобалізація робить світ не тільки більш єдиним і цілісним, але і наповнює його новими суперечностями. Уніфікація політичних і правових інститутів супроводжується рівнобіжним наростанням кількості нових структур, що обумовлено об'єктивною необхідністю регулювання якісно нових відношень, котрим раніше створені структури, принципи і методи їх функціонування стали багато в чому неадекватні. Даний процес, і в стихійній, і в контрольованій та керованій формах можна розглядати як відповідь на ті виклики в економічному і політичному житті планети, про які говорилося вище.

Проблема розмаїтості буде одним з головних питань щодо майбутнього глобалізованого світу, опрацювання якої є перспективним напрямком подальших наукових розвідок. І тут можна вести мову не лише про політичну архітектуру світу, але і про оптимальні засоби вирішення великої кількості різноманітних завдань, що виникають в умовах становлення суспільства принципово нового типу.

У той же час, гостру тривогу викликають такі установки в реформуванні національної системи освіти:

- сліпе копіювання західних моделей освіти, ігнорування кращих традицій вітчизняної педагогіки;
- впровадження ринкового підходу до освіти. На практиці це часто призводить до того, що школа не буде

виховувати Людину в людині, а буде спрямована на попит ринку. Не випадково замість вчителя мистецтва і педагогічної творчості все частіше мова йде про «освітнього технолога», «антропотехніка», «людського ресурсознавця» тощо;

- дефундаменталізація освіти, тобто підміна орієнтації на формування у свідомості підростаючих поколінь цілісної наукової картини світу і місця людини в ній інформацією та навичками суто прагматичного і технологічного характеру;

- дегуманітаризація освіти, що полягає в заміні власне гуманітарних, світоглядних дисциплін (історії, філософії, літератури), що формують етичну основу особистості та широту її мислення, науками соціально-економічного циклу (політологією, економікою, маркетингом, менеджментом);

- орієнтація на «відхід» держави від освіти, що буде комерціалізувати освіту, буде закріплювати злиденне становище педагогічних працівників;

- реструктуризація сільської школи.

Вищий навчальний заклад має стати справжнім центром культури і духовності у вихованні молоді. Саме тому модернізація системи вищої педагогічної освіти – нагальна потреба часу, адже поступ України до демократичного цивілізованого світу має пов'язуватись не лише з політичними та економічними змінами, але, насамперед, із змінами загального рівня духовного та інтелектуального розвитку кожного громадянина. Лише за умови активної участі кожного студента в названих процесах майбутній фахівець зможе сформуватися не лише як професіонал, а й як високодуховна, всебічно розвинена особистість.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, перспективи вивчення означеної проблеми полягають у визначенні закономірностей розгортання системи педагогічної освіти майбутніх фахівців, адже реалізація навчання за кредитно-модульною системою у ВНЗ потребує суттєво нових науково-методичних та дидактичних підходів до планування і організації навчального процесу, до викладання і методичного забезпечення навчального процесу, посилення ролі самостійної роботи студентів та змін у методиці викладання фахових дисциплін. В умовах кредитно-модульної системи організації навчання зростає роль медіа підготовки викладача, який має проектувати освітнє середовище ВНЗ із залученням сучасних інформаційних та педагогічних технологій.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В. Інноваційний розвиток освіти в стратегії «Українського прориву» / В. Андрущенко // Вища освіта України. – 2008. – № 2. – С. 10–18.
2. Бек У. Что такое глобализация? / У.Бек – М.: Прогресс-Традиция, 2001. – 304 с.
3. Бех В. П. Технократизм у дискурсі проблем вищої школи: монографія / В. П. Бех, І. В. Малик; за ред. В. П. Бека. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 263
4. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире. / – СПб.: Университетская книга, 2001. – 416 с
5. Киссинджер Г. Нужна ли Америке внешняя политика? К дипломатии для XXI века. – М.: Ладомир, 2002. – 352 с.
6. Лоуи Т. Глобализация, государство, демократия: образ новой политической науки // Полис. – 1999. – № 5. – С. 108-119.
7. Панарин А. С. Глобальное политическое прогнозирование. / А.С. Панарин – М.: Алгоритм, 2002. – 352 с.
8. Тоффлер Э. Метаморфоза власти. / Тоффлер Э. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 669 с.

9.Gornicka B. Usamodzielnienie jako forma zapobiegania wykluczeniu społecznemu mlodziezy niedostosowanej społecznie — rola i zadania pedagoga, W: Powinnosci i kompetencje w wychowaniu osob niedostosowanych społecznie, red. Z. Bartkowicz, A. Weglinski, A. Lewicka, Lublin 2010, UMCS, - 357s.

В статті розглядається проблема професійного освіти студентів педагогічних університетів. Підкреслюється, що важливою задачею педагогічної науки є розробка системи модернізації університетського освіти. Основною і головним стимулом цього процесу є глобалізація – нова світова тенденція, з допомогою якої образ життя, розповсюдження товарів споживання і ідей стають стандартизованими по всьому світу.

Ключові слова: глобалізація, глобалізаційний концепт, освітні інновації, освітні стандарти, європейське освітнє простір.

The article deals with the problem of the professional education of the students who are studying at the Pedagogical University. The main task of the pedagogical science today is to create the system of the future teacher professional education. The Research is devoted to the comprehensive analysis of innovations in Ukraine in the context of globalization of society and the conceptualization of the major innovation trends in education. It has been shown that education as an important social institution, is also experiencing globalization effect and creates an open information space, which naturally reflects the globalization of information space, which is a prerequisite for entry the education in a global status. The conceptual framework for these activities have been formulated. The theoretical basis for the integration of Ukrainian Educational informational space of into the European educational space has been developed, as well as concrete ways for reformation of education and building of a knowledge society have been identified. The European educational experience and informational policies have been generalized and the impact of their main trends on the OSCE member countries and personality has been analyzed. The practical significance of the results determined by the effectiveness of the proposed approach in thinking about educational policy, its structural elements, the directions of its influence on the development of a knowledge society, knowledge-economy of the individual.

Key words: globalization, the globalization concept, educational innovations, educational standards, the European educational space.

УДК 372.879.601.11

Мороз Федір Васильович,
старший викладач,
Мукачівський державний університет

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СТУДЕНТСТВА У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

У статті розглядається значення фізичної культури для студентства у сучасному суспільстві. Зосереджено увагу на пріоритетах, серед яких розвиток усіх видів діяльності людини. Визначено ступінь їх вираженості, що обумовлено багатьма чинниками, головними з яких є прояв різноманітності змісту, форм, методів і засобів діяльності. Обґрунтовано, що розвиток фізичних якостей, удосконалення форми, будови та функцій організму залежать від природних задатків людини.

Звернуто увагу, що фізкультурна освіта спрямована на формування свідомого та активного діяча фізичної культури, на організацію здорового способу життя у змінюваних ситуаціях.

Ключові слова: здоров'я людини, фізична культура, індивідуальні здібності, розвиток фізичних якостей.

Постановка проблеми. Здоров'я людини – не тільки індивідуальна, а й суспільна цінність. Формування здорового способу життя підлітків та молоді стала важливою складовою соціально-економічної та гуманітарної державної політики. На порядку денному держави - проведення комплексу глибоких соціально-економічних реформ, спрямованих на збереження та розвиток людського капіталу з метою оновлення нації та забезпечення входження України в коло найбільш конкурентно-спроможних країн світу.

Однак стійкого переконання у необхідності дотримання здорового способу життя у молодіжному середовищі не сформовано. Більшість юного покоління стурбована станом навколишнього середовища, умовами праці, навчання та відпочинку, власним матеріальним становищем, доступністю та якістю медичного обслуговування. Гострими стали проблеми бідності, безпритульності, безробіття, забезпечення здоровим

харчуванням. Негативно вплинули на здоров'я молоді наслідки світової кризи.

Як результат - переважають безнадія, пасивні форми дозвілля, різні форми залежності: алкоголь, тютюнопаління, наркотики тощо. Не користуються популярністю у підлітків та молоді заняття фізичною культурою та спортом. Це призводить до «вимивання» із суспільно-корисного життя молодого, перспективного прошарку населення[3].

З розвитком суспільства та матеріальних цінностей розвивається як загальна, так і фізична культура. При цьому ступінь розвитку однієї значно позначається на вираженості другої.

Водночас з розвитком суспільства фізична культура відгалужується від загальної культури в самостійну галузь.

У статті 1 Закону України "Про фізичну культуру і спорт" сказано, що "фізична культура - складова частина